

 folkhälsan
forskningscentrum

Folkhälsans forskningscentrum 2024

Forskning är ett av Folkhälsans tyngdpunktsområden.

Folkhälsans forskningscentrum är en internationellt känd enhet med två forskningsprogram.

**FOLKHÄLSANS
FORSKNINGSSTIFTELSE**

- anslagsbeviljning
- ändamålsprövning
- förvaltning

**SAMFUNDET FOLKHÄLSANS
FÖRENINGSMÖTE**

**SAMFUNDETS
STYRELSE**

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

**FOLKHÄLSANS
FORSKNINGSCENTRUM**

DIREKTION

**FÖRVALTNINGSCHEF
MICHAEL VON BOGUSLAWSKI**

**FORSKNINGSDIREKTÖR
ANNA-ELINA LEHESJOKI**

LEDNINGSGRUPP

**PROGRAMMET FÖR
FOLKHÄLSOFORSKNING
JOHAN ERIKSSON**

**PROGRAMMET FÖR
GENETISK FORSKNING
ANNA-ELINA LEHESJOKI**

Forskning

Genetisk forskning

- Genetiska orsaker och mekanismer vid sällsynta genetiska sjukdomar
- Genetiska och andra riskfaktorer vid folksjukdomar med fokus på diabetes

Folkhälsoforskning

- Hälsöfrämjande genom hela livsloppet
- Hälsa och sjukdom genom hela livsloppet
- Aktivt och hälsosamt åldrande

Aktuellt 2024

Vetenskaplig utvärdering

För att stärka arbetet med forskningscentrets framtidsvision utvärderades de två forskningsprogrammen under 2024 av vetenskapliga rådgivande nämnder (Scientific Advisory Boards, SAB) bestående av internationella experter. SAB noterade den höga kvaliteten på forskningen och uppmuntrade till fortsatt banbrytande arbete, med fokus på innovativa idéer och metoder samt en öppenhet för risktagande. En central rekommendation var att formulera en tydligare forskningsstrategi med gemensamma mål, dra nytta av synergier och främja ökat samarbete mellan forskargrupperna.

Med diabetespatienten som den självklara utgångspunkten

Niina Sandholm tar över efter Per-Henrik Groop som gruppleddare för Folkhälsans forskningscentrums största forskargrupp FinnDiane. Patientperspektivet har alltid varit utgångspunkten för FinnDiane. Att upptäcka nya målmolekyler för läkemedel som kommer att utvecklas i framtiden är ett av spåren i forskningen. – Förhoppningsvis leder forskningen till mer personanpassade behandlingar i framtiden, säger Sandholm.

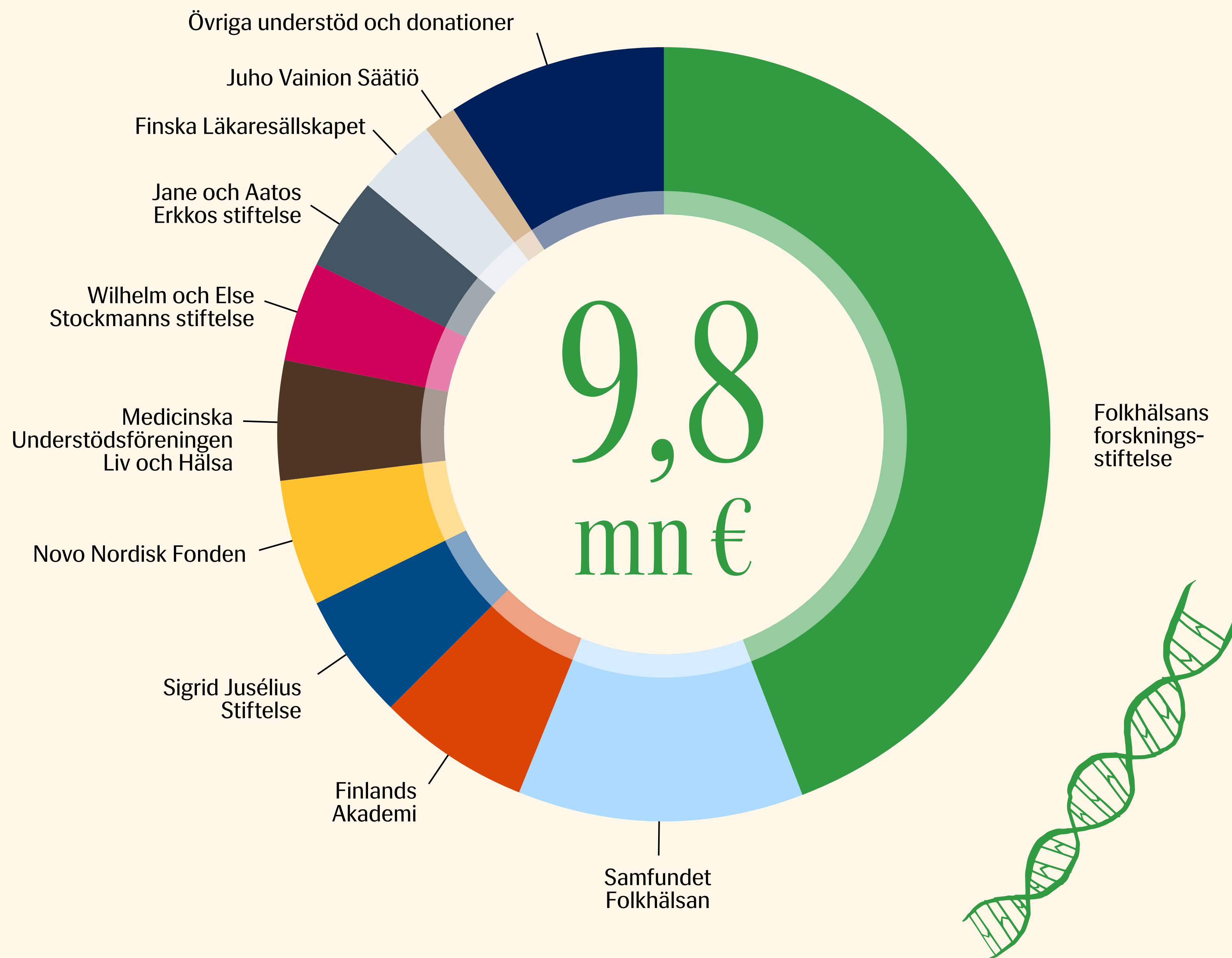
Grunden för kroniska sjukdomar anläggs tidigt i livet

Ny forskning vid Folkhälsans forskningscentrum visar att fysiska, psykiska, biologiska och socioekonomiska faktorer tidigt i livet påverkar utvecklingen av kroniska sjukdomar under hela livsförloppet på ett mer konsekvent och bredare sätt än vad som tidigare varit känt. Den nya studien, publicerad i *The Lancet Healthy Longevity*, kopplar ihop en snabbare ackumulering av långvariga sjukdomar genom livet med följande riskfaktorer: mammans högre BMI och yngre ålder, lägre födelsevikt hos barnet, snabb tillväxt under spädbarns- och barndomsåren, sämre socioekonomisk ställning under barndomen samt separation från föräldrarna under krigstid.

Finansiering

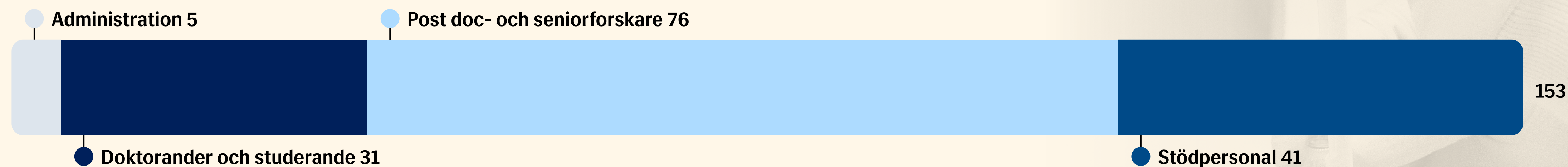
År 2024 var forskningsgrupperna återigen framgångsrika med att erhålla extern finansiering. Den totala finansieringen för år 2024 var 9,78 miljoner euro. Extern finansiering stod för 44 procent, jämfört med 45 procent år 2023. 44 procent finansierades av Folkhälsans forskningsstiftelse och 12 procent av Samfundet Folkhälsan.

Personal

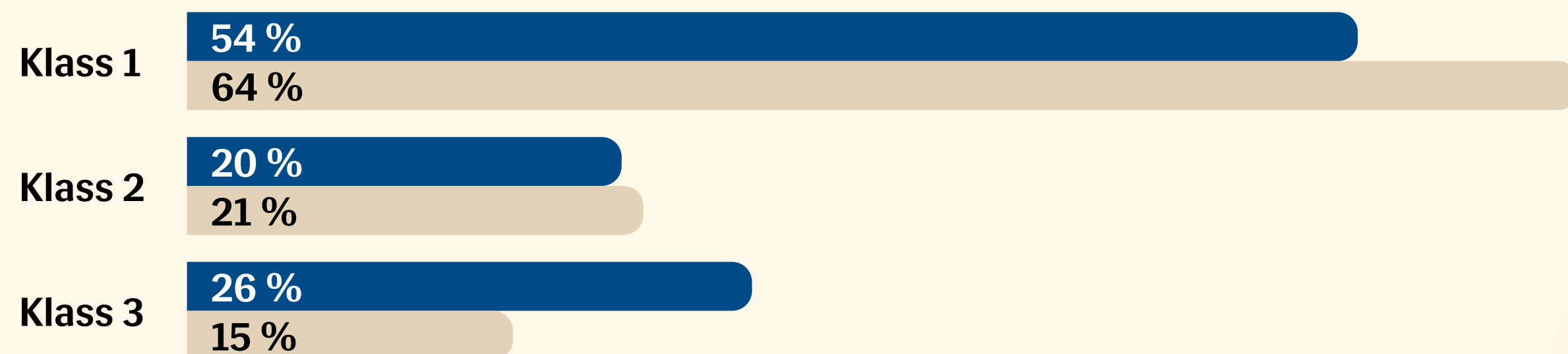
153 personer var anställda vid forskningscentret år 2024, vilket utgjorde sammanlagt kring 120 årsverken. Forskningscentret sysselsatte även 30 timanställda. Därtill arbetade flera doktorander och forskare på helt extern finansiering (t.ex. Helsingfors universitet eller privata fonder och stiftelser).

Vetenskapliga publikationer

Under 2024 publicerade forskningsgrupperna 186 JuFo-klassificerade* vetenskapliga artiklar. Såsom föregående år placerar sig över en fjärdedel av dessa i den högsta klassen (klass 3). På nationell nivå år 2023 hörde ca 15 procent av artiklarna** inom medicin- och hälsovetenskaper till klass 3.

Andel publikationer per klass ■ Folkhälsan 2024 ■ Universitet och högskolor i Finland 2023

* Publikationsforumet JuFo är en av det finländska vetenskapssamfundet genomförd nivåindelning av publikationskanaler, som stöder forskningens kvalitetsbedömning.

** Vetenskapliga referentgranskade artiklar, universitet och yrkeshögskolor, medicin- och hälsovetenskaper, 2023. Källa Vipunen.

Bekanta dig med alla våra publikationer här:

Disputationer

Pinja Elomaa: Simple devices for single-cell trapping and droplet digital PCR. Folkhälsans forskningscentrum, Helsingfors universitet 8.5.2024.

Handledare: Päivi Saavalainen, Ville Jokinen.

<https://helda.helsinki.fi/items/b594fde0-5582-4294-89f9-f88ba5ea9fd5>

Natalia Hetemäki: Estrogen biosynthesis in subcutaneous and visceral adipose tissue in women. Folkhälsans forskningscentrum, Helsingfors universitet 13.12.2024.

Handledare: Hanna Savolainen-Peltonen, Tomi Mikkola, Matti J. Tikkanen.

<https://helda.helsinki.fi/items/d4c8c75b-7ffe-42ae-8b3a-a8279cba7434>

Jenni Ikonen: Frailty and functioning as determinants of healthcare use. Folkhälsans forskningscentrum, Helsingfors universitet 20.12.2024.

Handledare: Markus Haapanen, Johan Eriksson, Otso Arponen.

<https://helda.helsinki.fi/items/af2d87a2-d552-4281-a40a-682eb31fd220>

Cedric Korpijaakko: Cardiometabolic health and morbidity in offspring of women with type 1 diabetes. Folkhälsans forskningscentrum, Helsingfors universitet 16.2.2024.

Handledare: Merja Laine, Johan Eriksson.

<https://helda.helsinki.fi/items/96268e57-6b9d-43f1-bf74-a5bc9ae109c2>

Johanna Lehtonen: Genetic and functional studies of ultra-rare diseases. Folkhälsans forskningscentrum, Helsingfors universitet 22.11.2024.

Handledare: Janna Saarela, Katarina Pelin,

Vilma-Lotta Lehtokari.

<https://helda.helsinki.fi/items/0afa45cb-5c5c-459b-b1d7-0c9037c32ed6>

Salla Mikkola: Feline personality and problematic behaviour: Associations with demographic, genetic, and environmental factors. Folkhälsans forskningscentrum, Helsingfors universitet 23.8.2024.

Handledare: Hannes Lohi, Anna-Maija Virtala, Milla Salonen.

<https://helda.helsinki.fi/items/40a6b868-3f62-45ee-99a5-d7c2649a929b>

Kaija Nissinen: Varhaiskasvatuseräisten lasten ruoankäyttö, ravintoaineiden saanti ja stressibiomarkkerit. Folkhälsans forskningscentrum, Helsingfors universitet 10.1.2024.

Handledare: Maijaliisa Erkkola, Leena Koivusilta, Eva Roos.

<https://helda.helsinki.fi/items/691cbe0c-dcdf-4d3a-91dc-2829f5a7cc3b>

Viivi Saari: Growth, puberty, gynecological health, and fertility in women with apeced. Folkhälsans forskningscentrum, Helsingfors universitet 23.2.2024.

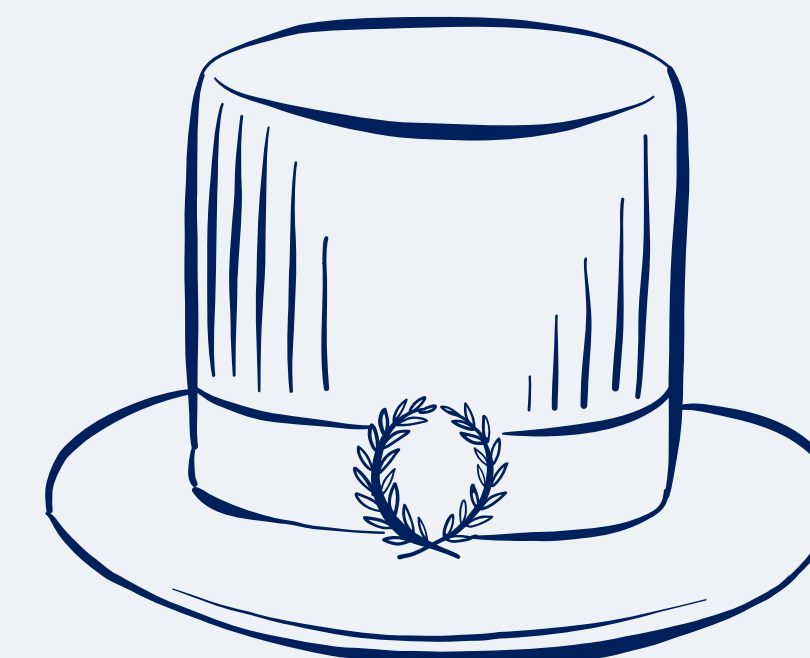
Handledare: Saila Laakso, Elina Holopainen, Outi Mäkitie.

<https://helda.helsinki.fi/items/c4459d1e-d77a-428f-993e-158e29db7d7a>

Rebecka Ventin-Holmberg: Biomarkers of the gut fungal and bacterial composition in inflammatory bowel disease. Folkhälsans forskningscentrum, Helsingfors universitet 16.8.2024.

Handledare: Kaija-Leena Kolho, Päivi Saavalainen, Eija Nissilä.

<https://helda.helsinki.fi/items/c357db32-5d31-42db-b8d9-908f11c8bb3a>

Magisteravhandlingar

Dan Hafez Abdel: Exploring eating frequencies and their associations with weight outcomes among Finnish preschool children. Helsingfors universitet.

Handledare: Reetta Lehto, Anna Abdollahi.

<https://helda.helsinki.fi/items/4a7b3b19-d2f5-4826-bbd5-31069301bdbf>

Emilia Ankkuri: Mental health, self-esteem, resilience, and physical growth in adolescence. Helsingfors universitet.

Handledare: Jari Lahti.

<https://helda.helsinki.fi/items/c64cc51b-b86c-4788-8e06-661d032a54ed>

Rebecka Bergdal: Cumulative glycemic exposure is associated with coronary artery disease in type 1 diabetes: a call for action. Helsingfors universitet.

Handledare: Stefan Mutter, Per-Henrik Groop, Valma Harjutsalo.

<https://helda.helsinki.fi/items/99e818d8-2efe-483f-bec9-a836d21397bc>

Emilia Franzén: Åldrandets inverkan på personer med typ 1-diabetes. Helsingfors universitet.

Handledare: Lena Thorn.

<https://helda.helsinki.fi/items/6513a354-40da-4414-a7ea-3b7df0213177>

Swethaa Natraj Gayathri: Identifying biological pathomechanisms of TTN-affected myopathies using RNA-sequencing data. Helsingfors universitet.

Handledare: Marco Savarese, Per-Harald Jonson.

<https://helda.helsinki.fi/items/03e94073-d11d-4f6c-bac5-065ec89f4c8c>

Jenny Gustafsson: Vanhempien ja 3–4-vuotiaiden lasten digitaalisten medioiden käytön yhteydet lasten motorisiin taitoihin ja fyysiseen aktiivisuuteen. Jyväskylä universitet.

Handledare: Elina Engberg.

<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/96126>

Isabella Herrlin: Familial clustering of microvascular complications in offspring of parents with type 1 diabetes: a population-based study. Helsingfors universitet.

Handledare: Fanny Jansson Sigfrids.

<https://helda.helsinki.fi/items/92cf2369-0cd3-4a9c-8fb5-1506590d775d>

Salla Kauhanen: Kotiympäristön ja perheen sosioekonomisen aseman yhteys 3–6- vuotiaiden lasten liikkumiseen. Jyväskylä universitet.

Handledare: Carola Ray.

<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/95986>

Minea Lassas: Validerad översättning av Michigan Neuropathy Screening Instrument till svenska och finska. Helsingfors universitet.

Handledare: Lena Thorn.

<https://helda.helsinki.fi/items/83e836c6-a2df-4fca-97ca-38244d4d8556>

Olivia Lilja: Genetic Variations in Human Opsin Genes: Understanding Color Vision Phenotypes and Defects.

Tammerfors universitet.

Handledare: Michael Backlund, Joni Turunen.

<https://trepo.tuni.fi/handle/10024/159755>

Victoria Lillback: Gene prioritization for enhancing molecular diagnosis in rare skeletal muscle disease.

Helsingfors universitet.

Handledare: Marco Savarese.

<https://helda.helsinki.fi/items/639b4aa1-eb26-48f6-bbd7-85cbf4c9b01f>

Roosa Louhi & Karoliina Uusitalo: 3–4-vuotiaiden lasten liikkumiskäyttäytymisen sekä motoristen taitojen eroavaisuudet kaupunki- ja maaseutu ympäristössä. Jyväskylä universitet.

Handledare: Elina Engberg.

<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/96049>

Heidi Niemi: The associations of nature visits and family physical activity with parental happiness: a cross-sectional study in Southern Finland. Jyväskylä universitet.

Handledare: Elina Engberg.

<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/95806>

Ella Nippala: Insights into the transcriptomic landscape of fetal striated muscle. Helsingfors universitet.

Handledare: Marco Savarese, Ali Oghabian.

<https://helda.helsinki.fi/items/cb5a225d-c3bd-492b-b623-b70f232d4adc>

Heidi Peltonen: Genetics of hyperdontia in German shorthair pointers. Östra Finlands universitet.

Handledare: Hannes Lohi, Marjo Hytönen.

<https://erepo.uef.fi/server/api/core/bitstreams/f1650520-158f-441b-89a9-9643e8f6a44e/content>

Jenny Ray: Opettajien kokemat ulkoilmaopetuksen terveyteen liittyviä hyötyjä oppilailla ja sen käyttö.

Jyväskylä universitet.

Handledare: Nina Simonsen.

<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/97731>

Matias Seppälä: Excessive occupational sitting increases risk of cardiovascular events among individuals with type 1 diabetes. Helsingfors universitet.

Handledare: Lena Thorn.

<https://helda.helsinki.fi/items/ad499b5f-e860-4e4d-854c-c67e85ba3b56>

Teemu Turku: Identifying the disease-causing variant in a large family with a late-onset dominant distal myopathy. Helsingfors universitet.

Handledare: Katarina Pelin, Peter Hackman.

<https://helda.helsinki.fi/items/cc17519d-4ecf-490c-9902-1c3a8b5d272f>

Tuuli Vallo: Characterisation of a novel TFAP2C promoter. Helsingfors universitet.

Handledare: Jere Weltner.

<https://helda.helsinki.fi/items/fd10faf2-2d27-415b-8fb0-e0ade31e1fe4>

Utnämningar

Mikaela von Bonsdorff: Professor i gerontologi och folkhälsa vid Fakulteten för idrotts- och hälsovetenskap samt Gerontology Research Center (GEREC) vid Jyväskylä universitet, Finland. 2024.

Markus Haapanen: Docent i experimentell geriatrik, Medicinska fakulteten, Helsingfors universitet. 30.4.2024.

Per-Harald Jonson: Docent i medicinsk molekyärgenetik, Medicinska fakulteten, Helsingfors universitet. 16.12.2024.

Maria Kaukonen: Docent i molekyärbologi, Veterinärmedicinska fakulteten, Helsingfors universitet. 26.2.2024.

Svetlana Vakkilainen: Docent i klinisk immunologi, Medicinska fakulteten, Helsingfors universitet. 20.6.2024.

Pris och utmärkelser

Rebecka Bergdal: "Best Abstract Awards" för unga forskare, European Association for the Study of Diabetes. 9–13.9.2024, Madrid, Spanien.

Viviana Centrangelo: Elsevier Runner-up Subscription Prize, World Muscle Society Conference. 8–12.10.2024, Prag, Tjeckien.

Fanny Jansson Sigfrids: Ung forskarpris, Finska Nefrologiföreningen. 2024.

Hannes Lohi: Pro Cane Sano-medaljen, Finska Kennelklubben. 17.6.2024.

Hannes Lohi och forskargruppen: "Den mest hundvänliga gemenskapen", Helsingforsregionens kennelkrets. 21.3.2024.

Ali Oghabian: Elsevier Runner-up Subscription Prize, World Muscle Society Conference. 8–12.10.2024, Prag, Tjeckien.

SUNRISE Finland-teamet: "Efficiently Award" för effektiv datainsamling, SUNRISE Annual General Meeting 2024. 28–29.9.2024.

SUNRISE Finland-teamet: "Publication Award", SUNRISE Annual General Meeting 2024. 28–29.9.2024.

Tiinamaija Tuomi: Esko Nikkilä-priset, Förening för Invärtes Medicin i Finland r.f. 2.2.2024.

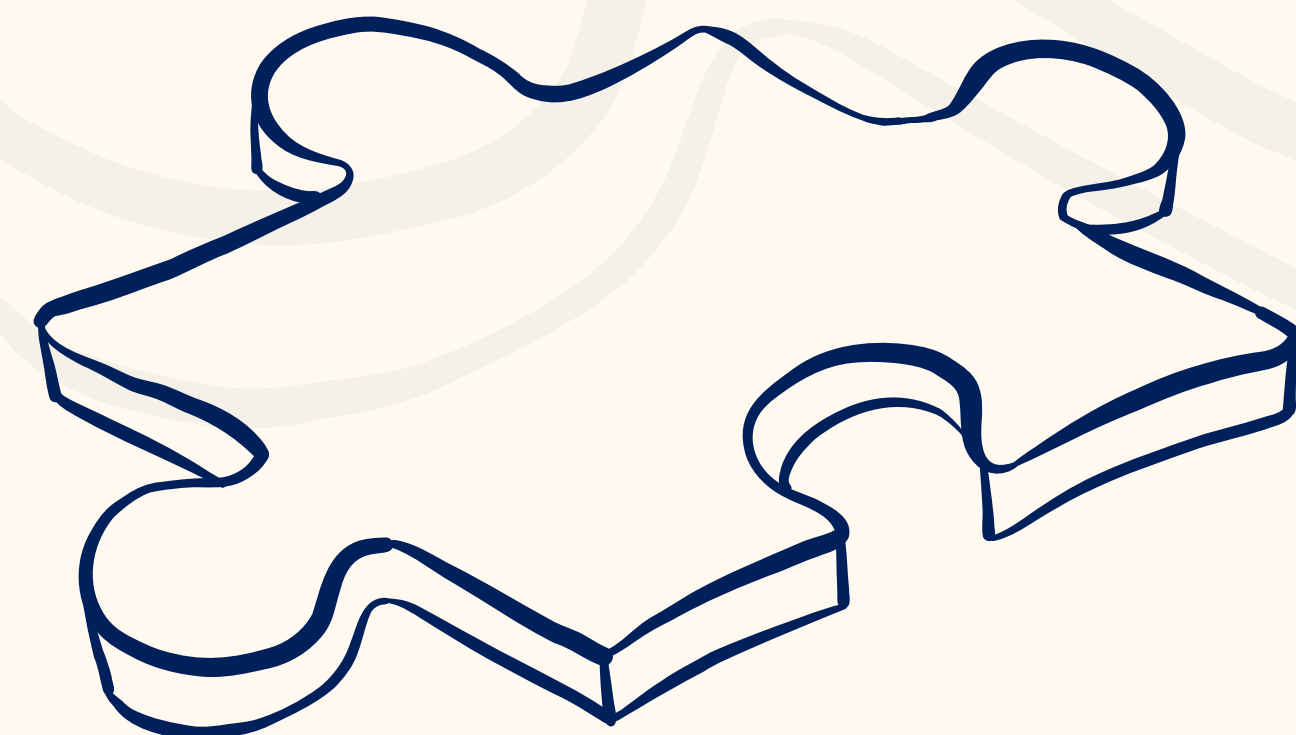
Tiinamaija Tuomi: Expertpriset, Finska Läkarföreningen Duodecim. 16.12.2024.

Vi tackar våra finansiärer

- Folkhälsans forskningsstiftelse
- Samfundet Folkhälsan
- Evald och Hilda Nissis Stiftelse
- Finlands Akademi
- Finska Läkaresällskapet
- Finska Vetenskaps-Societeten
- Jane och Aatos Erkkos stiftelse
- Jan-Magnus Janssons fond/
Samfundet Folkhälsan
- Juho Vainion Säätiö
- Magnus Ehrnrooths stiftelse
- Medicinska Understödsföreningen
Liv och Hälsa
- Njurstiftelsen
- Paavo Nurmen Säätiö
- Päivikki och Sakari Sohlbergs Stiftelse
- Signe och Ane Gyllenbergs stiftelse
- Sigrid Jusélius Stiftelse
- Stiftelsen Diabetes Wellness Finland
- Stiftelsen för Diabetesforskning
- Stiftelsen för pediatrik forskning
- Stiftelsen Leo, Mary och Mary-Ann Hackman
- Suomen kulttuurirahasto
- Viktor Ollqvists Stiftelse
- Wilhelm och Else Stockmanns stiftelse
- Yrjö Jahnessonin säätiö
- Åke, Sara och Christer Lönnqvists fond/
Föreningen Granatenhjelm
- Österbottens välfärdsområde
- Agria och SKK Forskningsfond för sällskapsdjur
- Association Française contre les Myopathies
- Europeiska kommissionen
- Innovate UK
- Juvenile Diabetes Research Foundation
- National Institutes of Health
- Novo Nordisk Fonden
- Ett antal intresseföreningar för hund- och kattraser
- Donationer från privatpersoner

Läs mer om vår forskning:
folkhalsan.fi/forskning